

I. DISPOSICIONS GENERALS

MINISTERI D'AFERS EXTERIORS I DE COOPERACIÓ

15439 *Reial decret 1460/2009, de 28 de setembre, sobre organització i funcionament del Fons de cooperació per a aigua i sanejament.*

L'accés a l'aigua i al sanejament és un dret humà i suposa un dels elements indispensables per al benestar humà i el desenvolupament. En aquest sentit, els Objectius de Desenvolupament del Mil·lenni, fruit de la Declaració del Mil·lenni signada per 189 estats membres de les Nacions Unides l'any 2000, estableixen com a Meta 10 de l'Objectiu 7 «reduir a la meitat, per a l'any 2015, el percentatge de persones sense accés a l'aigua potable i a serveis bàsics de sanejament». Assolir aquest objectiu només seria fer un primer pas per aconseguir el 2025 la cobertura total en matèria d'aigua i sanejament i tots els serveis derivats (reg, tractament de residus, proveïment i depuració de l'aigua, desenvolupament de conques fluvials, etc.).

Per això, en la XVII Cimera Iberoamericana, celebrada el novembre de 2007 a Santiago de Xile, el president del Govern va anunciar la creació d'un Fons de cooperació per a aigua i sanejament al qual Espanya aportarà 1.500 milions de dòlars per als pròxims quatre anys.

La creació del Fons de cooperació per a aigua i sanejament s'emmarca, a més, en les prioritats de la política espanyola de cooperació per al desenvolupament. En aquest sentit, la Llei 23/1998, de 7 de desembre, de cooperació internacional per al desenvolupament, situa el sanejament entre les seves prioritats sectorials, i el Pla director de la cooperació espanyola 2009-2012, aprovat pel Consell de Ministres el 13 de febrer de 2009, estableix l'accés a l'aigua potable i al sanejament bàsic com una de les seves prioritats sectorials.

Així, la disposició addicional seixanta-unena de la Llei 51/2007, de 26 de desembre, de pressupostos generals de l'Estat per a l'any 2008, crea el Fons de cooperació per a aigua i sanejament, dels regulats a l'article 2.2 de la Llei 47/2003, de 26 de novembre, general pressupostària, dirigit a finançar actuacions dins de la política de cooperació internacional per al desenvolupament tendents a permetre l'accés a l'aigua i al sanejament. Al seu torn, el Reial decret 822/2008, de 16 de maig, disposa la creació de l'Oficina del Fons de cooperació per a aigua i sanejament, que és l'encarregada de la gestió i el seguiment del Fons.

El present Reial decret té per objecte regular l'organització i el funcionament del Fons de cooperació per a aigua i sanejament. Així, en el seu articulat, se n'estableixen els objectius, principis, òrgans de gestió i procediments per al finançament de projectes, entre altres aspectes.

L'aigua és un bé públic essencial per garantir el benestar i el desenvolupament humà. Per aquest motiu s'ha de gestionar de manera sostenible, participativa i transparent, garantint l'accés universal i evitant qualsevol tipus d'exclusió. Sobre la base d'aquest plantejament, els socis del Fons han de ser les administracions públiques, ja siguin nacionals o subnacionals, que posseeixin les competències per a la posada en marxa de polítiques que assegurin la cobertura d'aquest dret humà al conjunt de la ciutadania. Sota la seva responsabilitat es troba el disseny de polítiques i marcs reguladors que assegurin el dret a l'aigua al conjunt de la ciutadania i la sostenibilitat de l'ús del recurs, així com la posada en marxa de mecanismes de gestió del servei eficients. Per realitzar aquesta funció han de comptar amb la participació dels actors, en especial els representatius de la societat civil, amb rellevància en el sector de l'aigua i el sanejament a través de taules, acords o associacions per l'aigua.

Les aportacions del Fons estan relacionades amb dos àmbits d'actuació: la dotació d'infraestructures per garantir l'accés a l'aigua i al sanejament de poblacions que no tenen aquest servei, les quals són de propietat pública en tots els casos; l'assistència tècnica,

capacitació i assessorament per a l'establiment de sistemes de gestió pública, eficient, transparent i participativa dels serveis; i l'assistència tècnica a les institucions i organismes públics dels països receptors per propiciar el disseny i la posada en marxa de polítiques integrals que assegurin la sostenibilitat del recurs de l'aigua.

En la tramitació d'aquest Reial decret s'ha obtingut el dictamen del Consell de Cooperació al Desenvolupament.

En virtut d'això, a proposta del ministre d'Afers Exteriors i de Cooperació, amb l'aprovació prèvia de la vicepresidenta primera del Govern i ministra de la Presidència, d'acord amb el Consell d'Estat, i amb la deliberació prèvia del Consell de Ministres en la reunió del dia 18 de setembre de 2009,

DISPOSO:

CAPÍTOL I

Objecte, naturalesa i principis del Fons de cooperació per a aigua i sanejament

Article 1. Objecte.

El present Reial decret té per objecte regular el Fons de cooperació per a aigua i sanejament, creat en la disposició addicional seixanta-unena de la Llei 51/2007, de 26 de desembre, de pressupostos generals de l'Estat per a l'any 2008.

Article 2. Naturalesa i finalitat del Fons de cooperació per a aigua i sanejament.

1. El Fons de cooperació per a aigua i sanejament és un fons sense personalitat jurídica a què es refereix l'article 2.2 de la Llei 47/2003, de 26 de novembre, general pressupostària.

2. El Fons de cooperació per a aigua i sanejament té com a finalitat preferent la concessió d'ajudes no reemborsables i, si s'escau, préstecs no lligats, dirigits a finançar projectes en els àmbits de l'aigua i del sanejament, en règim de cofinançament amb les autoritats nacionals dels països de l'Amèrica Llatina prioritzats per la cooperació espanyola.

3. Per aconseguir els objectius establerts a l'article 4, el Fons de cooperació per a aigua i sanejament, a través de l'Oficina del Fons de cooperació per a aigua i sanejament, pot entrar en acords amb organismes multilaterals de desenvolupament tal com s'especifica a l'article 13 d'aquest Reial decret.

4. Amb càrrec al Fons es poden atendre així mateix, especialment als països amb menys recursos, les despeses d'assistència tècnica per a la redacció de projectes i estudis, execució de les obres, avaluació, seguiment, inspecció i assistència tècnica dels diferents projectes aprovats per a finançament en els termes establerts a l'article 15 del present Reial decret, i, en general, tots els treballs necessaris per assegurar-ne la viabilitat i la sostenibilitat econòmica, social i ambiental. En el cas de projectes considerats per a un possible finançament, el Fons també pot finançar despeses d'identificació o d'estudis de viabilitat o impacte.

5. Així mateix, amb càrrec al Fons s'ha de compensar l'Institut de Crèdit Oficial per les despeses en què incorri com a agent financer del Fons.

Article 3. Recursos del Fons.

1. El Fons està dotat amb les aportacions que anualment es consignin en els pressupostos generals de l'Estat i, si s'escau, amb els recursos procedents de les devolucions dels préstecs concedits. La dotació pressupostària, establerta a la Llei de pressupostos generals de l'Estat, s'ha de desemborsar i transferir a l'Institut de Crèdit Oficial, agent financer de l'Estat, d'acord amb les necessitats derivades de les operacions previstes.

2. Les lleis de pressupostos generals de l'Estat han de fixar anualment l'import màxim de les operacions que poden ser autoritzades en cada exercici amb càrrec al Fons.

Article 4. *Objectius del Fons i principis que l'inspiren.*

1. El Fons té com a objectiu estratègic la contribució a fer efectiu el dret humà a l'aigua i superar la meta dels Objectius de Desenvolupament del Mil·lenni de reduir a la meitat, per a l'any 2015, el percentatge de persones sense accés a aigua potable i als serveis bàsics de sanejament.

2. Els objectius específics del Fons són:

a) Contribuir a estendre l'accés sostenible a l'aigua potable i a serveis bàsics de sanejament, especialment a les zones més vulnerables i amb menys cobertura.

b) Afavorir la gestió pública, integral i participativa del recurs hídric. Si les autoritats públiques competents ho sol·liciten, i es compta amb els marcs reguladors adequats, s'han de tenir en compte mecanismes de prestació de serveis amb participació privada o comunitària.

c) Reforçar el sistema institucional dels països per a una gestió adequada del sector aigua que afavoreixi una gestió pública, transparent i participativa del recurs.

d) La contribució a l'establiment de sistemes sostenibles de subministrament dels serveis d'aigua i sanejament.

e) Adoptar mecanismes que millorin la qualitat de l'ajuda, en els termes de la Declaració de París sobre eficàcia de l'ajuda al desenvolupament.

3. Els principis inspiradors del Fons són:

a) La lluita contra la pobresa en totes les seves dimensions com a objectiu prioritari. Aquest principi delimitaria la focalització del Fons cap a les zones periurbanes i les zones rurals perquè és on es concentren els nivells més alts de pobresa.

b) El dret a l'aigua com a dret humà bàsic, fonamental i universal: aigua suficient, salubre, acceptable, accessible i assequible per a l'ús personal i domèstic.

c) Una visió consensuada de desenvolupament basada en l'enfocament territorial, des del reconeixement de la gran diversitat i heterogeneïtat entre territoris, i des de l'equitat i inclusió de les poblacions excloses.

d) L'accés a l'aigua i al sanejament s'ha de contemplar com un procés de baix a dalt, per tant com un procés participatiu i inclusiu dels més pobres.

e) La sostenibilitat mediambiental des d'un enfocament recolzat en l'ecosistema i la sostenibilitat de conques sota criteris de gestió integrada i participativa.

f) La governança ambiental (o «governança per a l'aigua») com a base per enfortir les capacitats institucionals.

g) Contribuir a la pau i resolució de conflictes com a conseqüència de la millora del benestar i desenvolupament econòmic i social.

h) Una gestió pública, transparent i participativa, que exigeix reformes institucionals que impulsin una planificació eficient de les polítiques públiques en tots els nivells de l'Estat, així com un impuls de la responsabilitat ciutadana.

i) L'ús de tecnologia per al desenvolupament humà com a tecnologia apropiada i adaptada a les especificitats locals.

j) L'èmfasi en l'educació i sensibilització per una nova «cultura de l'aigua» i en el trinomi aigua-salut-higiene, com a reconeixement que la manca d'accés a aigua potable i sanejament suposen un problema de salut pública.

k) La concordança amb la Declaració de París com a referent dels esforços realitzats a escala mundial per augmentar l'eficàcia de l'ajuda al desenvolupament.

CAPÍTOL II

Gestió del Fons

Article 5. *L'Oficina del Fons de cooperació per a aigua i sanejament.*

1. L'administració del Fons correspon a l'Oficina del Fons de cooperació per a aigua i sanejament, enquadrada en l'Agència Espanyola de Cooperació Internacional per al Desenvolupament, sota la direcció estratègica de la seva presidència.

2. Corresponen a l'Oficina del Fons de cooperació per a aigua i sanejament les funcions següents:

a) Elaborar, proposar i presentar els criteris sota els quals s'ha de regir el sistema de gestió del Fons i els mecanismes de concessió de les ajudes i, si s'escau, els préstecs que han de finançar els projectes elegits.

b) Establir els acords necessaris per a la concessió de les ajudes o préstecs amb els països objectius, i amb els organismes multilaterals que es consideri, sense perjudici de les competències que corresponen al Ministeri d'Economia i Hisenda.

c) Fer l'estudi i l'informe de les propostes de finançament amb càrrec al Fons amb caràcter previ a la seva aprovació pel Consell de Ministres, sense perjudici de les competències atribuïdes al Comitè Executiu que preveu l'article 6 del present Reial decret.

d) Fer el seguiment i l'avaluació del funcionament del Fons, en coordinació amb la Direcció General de Planificació i Avaluació de Polítiques per al Desenvolupament del Ministeri d'Afers Exteriors i de Cooperació.

e) Desenvolupar la gestió econòmica del Fons, sense perjudici de les competències que, com a agent financer del Fons, corresponguin a l'Institut de Crèdit Oficial.

f) Activitats d'indole jurídica i relacions institucionals relacionades amb el Fons.

g) Qualsevol altra funció relacionada amb el Fons, sense perjudici de les competències que puguin correspondre a altres òrgans.

Article 6. *El Comitè Executiu del Fons de cooperació per a aigua i sanejament.*

1. El Comitè Executiu del Fons de cooperació per a aigua i sanejament ha d'estudiar i valorar totes les propostes de finançament amb càrrec al Fons que li siguin presentades per l'Oficina del Fons de cooperació per a aigua i sanejament, i ha de decidir sobre la seva elevació per a autorització pel Consell de Ministres, a través del ministre d'Afers Exteriors i de Cooperació, segons els procediments que estableix l'article 15 del present Reial decret.

2. El Comitè s'ha de reunir en sessió ordinària una vegada per trimestre i en extraordinària totes les vegades que siguin necessàries. En l'última reunió de cada any s'ha de definir el pla d'actuació del Fons per a l'any següent.

3. El Comitè Executiu del Fons de cooperació per a aigua i sanejament, adscrit al Ministeri d'Afers Exteriors i de Cooperació a través de la Secretaria d'Estat de Cooperació Internacional, està compost pels membres següents:

a) President: el secretari d'Estat de Cooperació Internacional, que pot delegar aquesta funció en el vicepresident primer,

b) Vicepresident primer: el director de l'Agència Espanyola de Cooperació Internacional per al Desenvolupament (AECID).

c) Vicepresident segon: el director general de Finançament Internacional del Ministeri d'Economia i Hisenda.

d) Vocals:

1r El secretari general Iberoamericà de la Secretaria General Iberoamericana.

2n El director de Cooperació per a l'Amèrica Llatina i el Carib de l'AECID.

3r El director de Cooperació Sectorial i Multilateral de l'AECID.

4t El director general de Planificació i Avaluació de Polítiques per al Desenvolupament del MAEC.

5è El director de l'Oficina del Fons de cooperació per aigua i sanejament de l'AECID.

6è El director general de Comerç i Inversions del Ministeri d'Indústria, Turisme i Comerç.

7è El director general de l'Aigua del Ministeri de Medi Ambient, i Medi Rural i Marí.

8è Un representant amb nivell almenys de subdirector de l'Institut de Crèdit Oficial, designat pel president de l'Institut de Crèdit Oficial.

e) Exerceix les funcions de secretaria i ponència el titular del Departament del Fons de cooperació per aigua i sanejament, de l'Oficina del mateix Fons.

4. Els membres del Comitè Executiu poden designar suplents, cas en què la compareixença del substituït a la reunió equival a l'assistència, a tots els efectes, del membre del Comitè Executiu substituït.

5. El president pot invitar a assistir a les reunions, amb veu però sense vot, els experts que consideri convenient en funció dels temes a tractar.

6. El Comitè Executiu pot aprovar les seves pròpies normes de funcionament intern, que han de respectar el que estableix el present article.

7. El Comitè Executiu, com a òrgan col·legiat, es regeix, en el que no prevegin el present article i les seves normes de funcionament intern, pel que preveu el capítol II del títol II de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú.

Article 7. *El Consell Assessor.*

1. Per a l'assessorament de l'Oficina del Fons de cooperació per aigua i sanejament existeix un Consell Assessor, adscrit al Ministeri d'Afers Exteriors i de Cooperació a través de la Secretaria d'Estat de Cooperació Internacional, que s'ha de reunir almenys un cop l'any, presidit per S. A. R. el Príncep d'Astúries, i constituït per personalitats de prestigi reconegut, espanyoles i llatinoamericanes, en l'àmbit de l'aigua i els recursos hídrics.

També formen part del Consell Assessor representants dels actors espanyols relacionats amb la cooperació en el sector de l'aigua, en especial els relacionats amb fundacions, organitzacions no governamentals de desenvolupament, operadors i gestors dels serveis d'aigua i sanejament, organitzacions empresarials i empreses privades especialitzades i universitats. El Consell Assessor està integrat per un màxim de quaranta membres.

Exerceix les funcions de secretaria i ponència el titular del Departament del Fons de cooperació per aigua i sanejament, de l'Oficina del mateix Fons.

2. El Consell compta, així mateix, amb l'assessorament tècnic de la Secretaria Tècnica Permanent (STP) de la Conferència de Directors Iberoamericans de l'Aigua (CODIA).

3. Entre les seves funcions hi ha: fer l'anàlisi i emetre dictàmens sobre les operacions que es realitzin amb càrrec al Fons, així com assessorar l'Oficina del Fons de cooperació per aigua i sanejament i proposar-li línies d'actuació, sobre la base dels objectius internacionalment acordats en aquesta matèria. Per a això, el Consell s'ha de dotar d'un grup de treball de composició reduïda que es reuneixi amb periodicitat trimestral, independentment de les reunions que, amb caràcter extraordinari, pugui convocar l'Oficina.

Article 8. *Autoritzacions del Consell de Ministres.*

1. Totes les línies de finançament i projectes que es financin amb càrrec al Fons de cooperació per aigua i sanejament les ha d'autoritzar prèviament el Consell de Ministres, a proposta del ministre d'Afers Exteriors i de Cooperació.

El Consell de Ministres també ha d'autoritzar les operacions tant per a la compensació anual a l'Institut de Crèdit Oficial com per atendre les despeses d'avaluació, seguiment, inspecció i assistència tècnica dels projectes, tot això d'acord amb el que estableix l'apartat 5 de la disposició addicional seixanta-unena de la Llei 51/2007, de 26 de desembre.

2. Als efectes de la seva aprovació pel Consell de Ministres, les contribucions a organismes multilaterals de desenvolupament que es realitzin amb càrrec al Fons, en virtut del que estableix l'article 13, es poden considerar línies de finançament.

Article 9. *Convenis de finançament amb l'Institut de Crèdit Oficial.*

L'Institut de Crèdit Oficial ha de formalitzar, en nom i representació del Govern d'Espanya i per compte de l'Estat, els corresponents convenis de finançament a subscriure amb els beneficiaris del Fons, excepte en el cas de les contribucions que preveu l'article 13 d'aquest Reglament. Igualment ha de prestar els serveis d'instrumentació tècnica, comptabilitat, caixa, control, cobrament i recuperació i en general tots els de caràcter financer relatius a les operacions autoritzades amb càrrec al Fons, sense perjudici de les competències que en matèria de control estableixen la Llei 47/2003, de 26 de novembre, general pressupostària, i la resta de normativa legal.

CAPÍTOL III

Línies d'actuació, prioritats geogràfiques i destinataris de les aportacions

Article 10. *Línies d'actuació i actuacions finançables.*

1. Els projectes finançables amb càrrec al Fons de cooperació per a aigua i sanejament s'han d'enquadrar en alguna de les línies d'actuació següents:

- a) Accés sostenible a l'aigua potable.
- b) Accés sostenible a serveis bàsics de sanejament, inclosa la gestió de residus sòlids.
- c) Enfortiment de les polítiques i marcs institucionals de gestió de l'aigua, per a una millor coordinació i participació en la gestió del recurs.
- d) Enfortiment de la gestió integral del recurs hídric.
- e) Establiment de sistemes sostenibles de subministrament dels serveis públics d'aigua i sanejament.

2. Les actuacions susceptibles de finançament dins de les línies recollides a l'apartat anterior es detallen com a annex al present Reial decret.

Article 11. *Criteris geogràfics d'actuació.*

1. Els països elegibles són els establerts en les prioritats geogràfiques per a l'Amèrica Llatina del Pla director de la cooperació espanyola 2009-2012.

2. Per a la focalització geogràfica de les aportacions del Fons s'han de combinar dos criteris: la dimensió de la taxa de manca de cobertura del servei d'aigua i sanejament, junt amb els nivells d'endeutament de cada país. Segons els dos criteris, s'estableixen tres grups de països:

- a) Grup 1 (HIPC): països d'associació àmplia del Pla director, amb baixos nivells de cobertura dels serveis d'aigua i sanejament, que es trobin enquadrats en la Iniciativa de països altament endeutats (HIPC, en les seves sigles en anglès).
- b) Grup 2: països d'associació àmplia i associació focalitzada del Pla director amb nivells baixos i mitjans de cobertura dels serveis d'aigua i sanejament.
- c) Grup 3: països d'associació per a la consolidació d'èxits de desenvolupament del Pla director amb nivells mitjans de cobertura del servei d'aigua i sanejament.

3. Almenys el 85 per cent dels recursos s'han de distribuir entre els països dels grups 1 i 2, segons el Pla director de la cooperació espanyola 2009-2012.

4. S'han de prioritzar les zones rurals i periurbanes amb menys cobertura de serveis d'aigua i sanejament.

Article 12. *Entitats elegibles en els països socis de la cooperació espanyola.*

En els països socis poden ser beneficiaris del Fons:

- a) Administracions públiques –nacionals, regionals o locals– dels països receptors, sempre que tinguin capacitat institucional suficient. En cas que es tracti d'autoritats regionals o locals, s'ha de valorar especialment que comptin amb l'aprovació de les autoritats de l'Estat i que existeixi una mesa o associació nacional de referència.
- b) Organitzacions de la societat civil, cooperatives o un altre tipus d'associacions sense ànim de lucre dedicades a la prestació de serveis d'aigua i sanejament, o a tasques connexes amb la provisió d'aquests serveis públics, a la regió.

Article 13. *Acords amb organismes multilaterals de desenvolupament.*

1. Amb càrrec al Fons es poden realitzar aportacions a fons fiduciaris en organismes multilaterals de desenvolupament, amb experiència provada en el sector del proveïment d'aigua i sanejament, per a la identificació, preparació o execució de projectes d'aigua i sanejament en línia amb els objectius, principis i criteris que estableix el present Reial decret.

2. L'Oficina del Fons de cooperació per a aigua i sanejament ha de negociar acords amb els organismes multilaterals de desenvolupament, que han d'establir els mecanismes de gestió dels fons espanyols a què fa referència l'apartat anterior. En el cas d'institucions financeres multilaterals, la negociació s'ha de fer en coordinació amb el Ministeri d'Economia i Hisenda, responsable de la representació d'Espanya davant d'aquestes institucions.

3. Les contribucions financeres dipositades en organismes multilaterals de desenvolupament, en virtut dels acords esmentats, han de ser prèviament aprovades pel Consell de Ministres. Una vegada aprovada cada contribució, els diferents projectes que la institució sotmeti a la consideració del Fons per a la seva imputació amb càrrec a la dita contribució no requereixen cap nova autorització del Consell de Ministres, encara que sí l'informe favorable del Comitè Executiu.

CAPÍTOL IV

Funcionament

Secció 1a Presentació, valoració i autorització de propostes

Article 14. *Presentació de propostes.*

1. Les entitats elegibles que preveu l'article 12 anterior poden presentar les seves propostes seguint el format que estableix l'Oficina del Fons de cooperació per a aigua i sanejament, a través de les ambaixades d'Espanya o organismes multilaterals associats, que les han de fer arribar a l'Oficina, per a la seva consideració.

2. En els supòsits que estableix l'apartat anterior, es valora positivament:

a) L'existència d'un marc legislatiu i regulador, o instrument equivalent, que regeixi l'acció de tots els subministradors del servei, públics o privats, i en què es reculli el dret a l'aigua com a independent del poder adquisitiu, gènere o localització geogràfica i en què s'estableixi el pagament per servei o manteniment.

b) La disposició d'una política sobre l'aigua sòlida i ben fonamentada, que inclogui una gestió eficient i sostenible del recurs, on s'insereixi la proposta.

c) La utilització de criteris objectius d'impacte sobre la pobresa i el desenvolupament, equitat social i territorial, viabilitat, innovació i sostenibilitat en prioritzar i seleccionar les propostes per part de les administracions públiques, de forma que pugui ser comprovat objectivament per una avaluació externa de l'Oficina del Fons de cooperació per a aigua i sanejament.

d) La coordinació i complementarietat amb la resta de donants, amb la ratificació de la mesa de coordinació sectorial de donants, si existeix.

e) L'existència de mesa o associació a escala nacional de tots els actors amb participació en la gestió d'aigua i sanejament.

3. En cas que la proposta de finançament provingui d'un organisme multilateral de desenvolupament, aquesta s'ha de canalitzar conforme als procediments i criteris que s'especifiquin en els corresponents memoràndums d'entesa, convenis i reglaments.

Article 15. *Valoració i aprovació de les propostes.*

1. L'Oficina del Fons de cooperació per a aigua i sanejament ha de rebre i valorar les propostes abans d'eleva-les per a l'anàlisi i l'aprovació del Comitè Executiu del Fons de cooperació per a aigua i sanejament.

2. Reforça de forma positiva les propostes l'existència de les circumstàncies següents:

a) La incorporació en els plans nacionals de desenvolupament (PND) o en els documents d'estratègies de lluita contra la pobresa (DELP) o documents amb fins similars de la prioritat del sector de l'aigua amb enfocament integral i amb un pla d'acció.

b) La promoció, constitució o reforç, si ja existeix, d'una associació nacional, regional o local per l'aigua, com a instrument de coordinació.

3. L'Oficina del Fons de cooperació per a aigua i sanejament pot rebutjar inicialment les propostes que no s'adaptin als requisits mínims necessaris.

4. Així mateix, pot requerir al sol·licitant que reformuli la proposta inicial. Les propostes reformulades les ha d'analitzar l'Oficina del Fons de cooperació per a aigua i sanejament i, si s'escau, les ha de traslladar al Comitè Executiu.

5. El Comitè Executiu ha d'estudiar les propostes que li siguin elevades per l'Oficina del Fons de cooperació per a aigua i sanejament i decidir la seva aprovació o rebuig o, si s'escau, devolució perquè siguin reformulades definitivament.

6. Abans de l'aprovació final dels projectes, el Comitè Executiu pot decidir, si ho considera així, finançar amb càrrec al Fons la realització d'estudis de viabilitat, de sostenibilitat, o d'impacte mediambiental o social dels projectes.

7. El Comitè Executiu del Fons, una vegada rebudes les propostes de finançament definitives, ha de decidir sobre la seva aprovació final i, quan escaigui, l'elevació, a través del ministre d'Afers Exteriors i de Cooperació, al Consell de Ministres perquè autoritzi l'operació.

8. L'autorització de les propostes ha de preveure la corresponent autorització a l'ICO per a la negociació i subscripció dels convenis de finançament respectius, a excepció de les propostes de contribucions a organismes, per a les quals s'ha de seguir el procediment que preveu l'article 13 d'aquest Reglament.

Secció 2a Desemborsament dels fons

Article 16. *Desemborsament dels fons.*

1. El desemborsament dels fons per a cada una de les iniciatives o projectes aprovats amb càrrec al Fons, llevat d'aquells a què es refereix l'article 13 d'aquest Reglament, l'efectua l'ICO, en qualitat d'agent financer del Fons, sobre la base de lliuraments amb càrrec als pressupostos generals de l'Estat, en virtut del que disposi el conveni de finançament corresponent subscrit a l'efecte.

A aquest efecte, l'Oficina del Fons de cooperació per a aigua i sanejament ha d'establir en els convenis de finançament esmentats, a més a més, entre altres aspectes i per a cada iniciativa, tant el procediment de certificació i pagament de treballs, obres, subministraments i serveis com els criteris de seguiment i control de l'execució del projecte, assegurant en tot moment la disponibilitat de fons per a la realització de cada iniciativa o projecte.

2. En el cas dels desemborsaments referits a les contribucions a organismes multilaterals de desenvolupament, previstes a l'article 13, els efectua l'ICO, com a agent financer del Fons, de conformitat amb els acords subscrits per l'Oficina del Fons amb els

organismes esmentats i amb la instrucció prèvia de l'Oficina del Fons, emesa després de la corresponent autorització de la contribució pel Consell de Ministres.

Article 17. *Gestió financera del Fons.*

Amb la finalitat d'optimitzar la gestió financera del Fons de cooperació per aigua i sanejament, l'Institut de Crèdit Oficial, amb l'autorització prèvia de la Secretaria d'Estat de Cooperació Internacional, i obtingut un informe favorable de la Direcció General del Tresor i Política Financera del Ministeri d'Economia i Hisenda, pot dipositar els recursos del Fons, és a dir els retorns de prestataris, els imports procedents de la dotació pressupostària i qualsevol altre import acreditat a favor del Fons, en comptes oberts, tant al Banc d'Espanya com al mateix Institut de Crèdit Oficial.

Article 18. *Cofinançament.*

1. El finançament dels projectes s'ha de fer en règim de cofinançament amb els països beneficiaris. Els requisits exigibles de cofinançament per país s'han d'establir cada any en el Pla anual de cooperació internacional (PACI) atenent criteris de nivell de desenvolupament i necessitats d'accés a aigua potable i sanejament.

2. S'estableix un règim de cofinançament inicial sobre la base de les prioritats geogràfiques establertes a l'article 11 del present Reial decret. Així, els percentatges de finançament que pot assumir el Fons de cooperació per aigua i sanejament són els següents:

- a) Països enquadrats en el grup 1 (HIPC): fins al 100 per cent de la proposta, en tot cas amb caràcter no reemborsable.
- b) Països enquadrats en el grup 2: fins al 80 per cent de la proposta.
- c) Països enquadrats en el grup 3: fins al 50 per cent de la proposta.

3. El cofinançament està obert a aportacions d'organismes multilaterals i entitats privades.

Article 19. *Licitació i adjudicació.*

1. L'Oficina del Fons ha de posar tots els mitjans al seu abast perquè l'adjudicació dels contractes per a l'execució dels projectes s'efectuï seguint procediments de licitació transparents i que garanteixin la competència i la qualitat de les adjudicacions.

2. En coherència amb la Declaració de París, s'ha de propiciar l'ús dels procediments públics de licitació del país soci en què s'executin els projectes, sempre d'acord amb la seva normativa local i sempre que aquests procediments compleixin els estàndards internacionals exigibles.

En qualsevol cas, els beneficiaris poden requerir assistència tècnica amb càrrec al Fons i, en tot cas, han de requerir la no-objecció de l'Oficina del Fons a les propostes d'adjudicació.

3. S'han d'utilitzar els procediments de licitació dels organismes multilaterals de desenvolupament per a l'adjudicació de projectes executats per aquests dins els marcs d'associació descrits a l'article 13.

Secció 3a Seguiment, avaluació, rendició de comptes i publicitat

Article 20. *Seguiment.*

1. L'Oficina del Fons de cooperació per aigua i sanejament és l'encarregada de fer el seguiment dels projectes finançats amb càrrec al Fons.

2. El beneficiari està obligat a lliurar a l'Oficina del Fons els estats de situació i informes següents:

- a) Informes semestrals de progrés dels projectes, que s'han de lliurar en el termini màxim de tres mesos des de la finalització del semestre que hagi de ser objecte d'informe.

b) Informes financers anuals de l'aplicació dels fons rebuts amb càrrec al Fons de cooperació per a aigua i sanejament, que s'han de lliurar en el termini màxim de tres mesos des de la finalització del període anual que hagi de ser objecte d'informe.

c) Un informe final d'activitats, que s'ha de lliurar en el termini màxim de tres mesos des del tancament financer de les activitats.

d) Un informe financer final, que s'ha de lliurar en el termini màxim de tres mesos des del tancament financer de les activitats.

e) Informes d'auditoria, si s'escau.

Article 21. *Avaluació.*

1. L'Oficina del Fons de cooperació per a aigua i sanejament, amb càrrec al Fons, ha d'establir un pla d'avaluació que valori, de comú acord entre els actors implicats i de manera coherent amb el pressupost i els recursos disponibles, qüestions relatives a la pertinència, eficàcia, eficiència i viabilitat de les intervencions, entre d'altres possibles. En aquest pla s'han d'establir els seus objectius, l'abast, els períodes d'aplicació previstos, el pressupost destinat, els criteris per seleccionar les organitzacions, organismes o empreses especialitzades que s'han de fer càrrec de les actuacions contingudes en el pla i les accions de comunicació de resultats i realimentació.

2. Dins el pla de seguiment i avaluació, l'Oficina del Fons de cooperació per a aigua i sanejament ha d'encarregar una avaluació global independent sobre el procés de gestió del Fons: les activitats generals, el seu funcionament, l'ús dels recursos i els seus efectes, tant en compliment dels objectius establerts en el mateix pla com –en la mesura que sigui possible– altres efectes imprevistos positius o negatius. L'avaluació s'ha de fer un cop passats 3 anys des del començament de les seves activitats i el resultat s'ha d'eleva al Comitè Executiu a fi de determinar les modificacions oportunes quant a organització i funcionament que permetin assegurar l'eficiència i eficàcia de la seva gestió.

3. Les actuacions que preveu el present article s'han de portar a terme en coordinació amb la Direcció General de Planificació i Avaluació de Polítiques per al Desenvolupament del Ministeri d'Affers Exteriors i de Cooperació.

Article 22. *Informes anuals i publicitat.*

1. El Govern ha de trametre en els sis primers mesos de cada any a les comissions de Cooperació Internacional per al Desenvolupament del Congrés dels Diputats i del Senat un informe elaborat per l'Oficina del Fons de cooperació per a aigua i sanejament on constin les actuacions finançades amb càrrec al Fons l'any anterior i la resta d'informació rellevant respecte a la seva gestió. Aquest informe es pot remetre al Consell de Cooperació al Desenvolupament, posteriorment a la seva tramesa al Congrés dels Diputats, si ho requereix el mateix Consell.

2. L'Oficina del Fons de cooperació per a aigua i sanejament ha de disposar d'una pàgina web en què s'inclougi la informació rellevant respecte a la seva activitat, inclòs un pla inicial d'actuacions.

3. Correspon a l'Institut de Crèdit Oficial portar la comptabilitat del Fons de cooperació per a aigua i sanejament, d'acord amb la normativa aplicable, i formular els seus comptes anuals, i al Comitè Executiu del Fons aprovar els dits comptes.

Disposició addicional primera. Països no inclosos en les prioritats geogràfiques del Pla director de la cooperació espanyola 2009-2012.

Tot i el que disposa l'article 11 del present Reial decret, el Fons pot finançar actuacions en aquells països de l'Amèrica Llatina que figurin entre les prioritats geogràfiques del Pla director 2005-2008 i que no consten en les del Pla corresponent al període 2009-2012, en coherència amb l'estratègia de sortida responsable d'aquests països recollida al Pla director de la cooperació espanyola 2009-2012 i al Pla anual de cooperació internacional.

Als efectes de la concentració de recursos que preveu l'article 11.3 del present Reial decret i dels criteris de cofinançament que estableix l'article 18, aquests països es consideren del grup 3.

Disposició addicional segona. *Constitució del Comitè Executiu del Fons de cooperació per a aigua i sanejament.*

El Comitè Executiu del Fons de cooperació per a aigua i sanejament que preveu l'article 6 del present Reial decret s'ha de constituir tan aviat com hagi d'intervenir en el procés de selecció de projectes, d'acord amb el que estableix l'article 15.

Disposició final primera. *Habilitació normativa.*

Es faculta els ministres d'Afers Exteriors i de Cooperació i d'Economia i Hisenda per dictar, en l'àmbit de les seves respectives competències, totes les normes que siguin necessàries per al desplegament i l'aplicació del que preveu aquest Reial decret.

Disposició final segona. *Entrada en vigor.*

El present Reial decret entra en vigor l'endemà de la publicació en el «Butlletí Oficial de l'Estat».

Madrid, 28 de setembre de 2009.

JUAN CARLOS R.

El ministre d'Afers Exteriors i de Cooperació,
MIGUEL ÁNGEL MORATINOS CUYAUBÉ

ANNEX

Actuacions finançables

Objectius específics	Possibles actuacions susceptibles de finançament	
Contribuir a estendre l'accés sostenible a l'aigua potable.	Escala nacional	<ul style="list-style-type: none"> - Suport a grans infraestructures (nivell nacional): canalitzacions. - Suport a mitjanes infraestructures (nivell local).
	Escala local	<ul style="list-style-type: none"> - Suport a petites infraestructures (nivell comunitari): emmagatzematge d'aigua de pluja, instal·lació de petites plantes potabilitzadores, etc.
Contribuir a estendre l'accés sostenible a serveis bàsics de sanejament.	Escala nacional	<ul style="list-style-type: none"> - Suport a grans infraestructures (nivell nacional): tractament terciari de les aigües residuals, etc.
	Escala local	<ul style="list-style-type: none"> - Suport a mitjanes infraestructures (nivell local): tractament secundari de les aigües residuals; connexions a sistemes de col·lectors i clavegueram, sistemes de recol·lecció de residus sòlids, etc. - Suport a petites infraestructures (nivell comunitari): sistemes de tecnologia apropiada de baix cost: latrines de fossa simple; latrina ventilada de pou millorat; connexió a sistemes de col·lectors i clavegueram amb mà d'obra local, reciclatge de residus sòlids, etc.
Reforçar el sistema institucional dels països per a una adequada gestió del sector de l'aigua que afavoreixi una gestió pública, transparent i participativa del recurs.	Escala nacional	<ul style="list-style-type: none"> - Suport a la constitució/organització de taules nacionals d'aigua, enfortiment del soci principal...). - Suport a l'elaboració participativa d'estratègies, programes o plans nacionals que incloguin previsions pressupostàries i de seguiment que en garanteixin el compliment. - Suport a la millora dels marcs reguladors i les institucions encarregades de la seva aplicació. - Suport, en cas que sigui requerit, a processos de descentralització i enfortiment de les administracions locals en matèria d'aigua. Organització de seminaris, fòrums, observatoris nacionals de l'aigua, etc. - Suport a mecanismes adequats d'informació, consulta i participació pública i la consolidació d'estructures participatives que integrin les organitzacions comunitàries en la gestió ambiental on s'incorporin de manera efectiva els resultats d'aquests processos participatius. - Suport a la realització d'avantprojectes, formulació de projectes d'enginyeria, avaluació d'impacte, etc.
	Escala local	<ul style="list-style-type: none"> - Suport a processos d'organització i augment de les capacitats de les comunitats pobres per a la seva inclusió en el procés: dinamització local, formulació i gestió participativa... - Suport a capacitats municipals en el sector. - Suport a mecanismes innovadors de pagament per serveis (relacionats amb l'aigua) mitjançant modalitats que permetin la inclusió de tots els grups socials. - Suport a la capacitat de les organitzacions comunitàries (camperoles, indígenes, afrodescendents, de joves i de dones, etc.) en capacitats específiques per a la gestió ambiental (relacionada amb l'aigua), l'administració compartida del recurs i el seu maneig tècnic. - Suport i capacitat dels operadors públics d'aigua. - Suport a la innovació i el desenvolupament de tecnologies apropiades en matèries relacionades amb l'aigua i el sanejament. - Suport a assistències tècniques per a la identificació, formulació, seguiment i avaluació de projectes per al Fons. - Suport a programes d'educació (gestió integral de l'ús de l'aigua) i sensibilització. - Suport a la comunicació i difusió de la iniciativa del Fons.

Objectius específics	Possibles actuacions susceptibles de finançament	
Afavorir la gestió integral del recurs hídric	Escala nacional/ Escala local	<ul style="list-style-type: none"> - Suport a la protecció de recursos hídrics i la seva gestió amb criteris de sostenibilitat mediambiental en el marc de l'ordenament territorial, considerant les aigües superficials i subterrànies i les conques fluvials i els seus entorns costaners i marins. Suport a construcció d'aliances per al desenvolupament entre actors públics i privats en els termes que preveu aquest Reial decret. - Promoure la cooperació pacífica i desenvolupar sinergies entre diferents usos de l'aigua en tots els nivells, sempre que sigui possible, dins i en el cas dels recursos hídrics transfronterers i limítrofs corresponents per mitjà de la gestió sostenible de conques fluvials o altres enfocaments apropiats. - Contribuir a la gestió conjunta de recursos hídrics en zones frontereres i a projectes d'organismes subregionals d'integració relacionats amb aigua i sanejament.
Contribuir a l'establiment de sistemes sostenibles de subministrament dels serveis públics d'aigua i sanejament.	Escala nacional/ Escala local	<ul style="list-style-type: none"> - Afavorir el desenvolupament i la utilització de nous mecanismes. - Suport al desenvolupament de processos transparents de gestió.